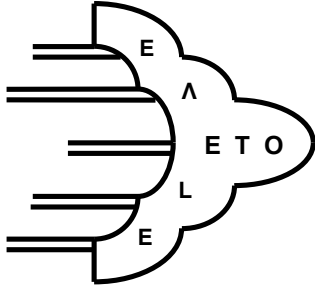

ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΟΡΟΛΟΓΙΑΣ (ΕΛΕΤΟ)
Hellenic Society for Terminology (ELETO)

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Λεωφ. Συγγρού 63, 11745 ΑΘΗΝΑ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ:

Λεωφ. Συγγρού 63, 11745 ΑΘΗΝΑ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Τηλ.: 210 8662069, 6974321009, 6949573108

Ηλ-Ταχ.: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/>

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΤΟ:

Μελέτη, εκπόνηση, ... και με οποιοδήποτε τρόπο ανάπτυξη της Ελληνικής Ορολογίας... Συμβολή στην ανάπτυξη της Ελληνικής Γλώσσας και προώθηση του ρόλου της στη διεθνή Ορολογία...

(Από το Καταστατικό)

Αρ.165 Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2020
ISSN 1106-1073

Τιμή: 3 λεπτά

Αθήνα, 23 Δεκεμβρίου 2020

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

- **AN** μια νέα έννοια που αποδίδεται με έναν νέο ξένον όρο θέλεις να την πεις ελληνικά,
- **AN** δεν βαριέσαι να φάξεις πώς να την πεις ελληνικά και
- **AN** αναζητήσεις πηγές που ήδη υπάρχουν, μπορείς να βρεις πώς να την πεις ελληνικά!
- **AN**, τελικά, την πεις ελληνικά, τότε συμβάλλεις στον ορολογικό εμπλουτισμό της ελληνικής γλώσσας έχοντας χρησιμοποιήσει έναν νέο ελληνικό όρο.

Σας πληροφορούμε ότι αναρτήθηκε στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ

η 6^η έκδοση του Αγγλοελληνικού και Ελληνοαγγλικού Γλωσσαρίου Όρων της Πανδημίας COVID-19 (http://www.eleto.gr/download/Bodies/COVID-19_ELETO-Glossaries.pdf)

Σήμερα, η νέα γνώση εισέρχεται στην ελληνική γλώσσα κυρίως μέσω της αγγλικής. Νέα γνώση, όμως, συνεπάγεται και νέες ειδικές έννοιες· έννοιες που, φυσικά, στην αρχή δεν αποδίδονται με ελληνικούς όρους, αλλά με αγγλικούς. Οι έννοιες και η γνώση, όμως, δεν δεσμεύονται σε μία γλώσσα. Αποδίδονται πρωτογενώς στη γλώσσα όπου δημιουργήθηκαν και δευτερογενώς σε οποιαδήποτε άλλη γλώσσα: εν προκειμένω και στην ελληνική.

Εδώ, ακριβώς, υπεισέρχεται ο ρόλος ενός φορέα ορολογίας. Η Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) – επιστημονική ένωση αναγνωρισμένη με την Απόφαση Αρ.2617/1992 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών – είναι ο μοναδικός ελληνικός φορέας που έχει αποκλειστικό αντικείμενο την επιστήμη της Ορολογίας και ειδικότερα την ελληνική ορολογία.

Στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ (www.eleto.gr) υπάρχει, εκτός από το καταστατικό και τα στοιχεία ταυτότητάς της, πολύ γλωσσικό και ορολογικό υλικό, όπως: υλικό συνεδριακών και άλλων διοργανώσεων ορολογίας (επιστημονικά άρθρα και ανακοινώσεις συνεδρίων κ.ά.) και υλικό ορολογικών πόρων (βάσεις όρων, λεξικά και γλωσσάρια όρων, περιοδικό Ορόγραμμα κ.ά.).

Η ΕΛΕΤΟ διαθέτει δωρεάν όλο αυτό το υλικό, όπως δωρεάν ανταποκρίνεται σε ορολογικά ζητήματα για τα οποία απευθύνονται σ' αυτήν πρόσωπα και φορείς.

Το Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο (ΓΕΣΥ)

«COVID-19: Το λεξικό» (Το έντυπο λεξικό της πανδημίας)

Κυκλοφορεί το πρώτο έντυπο λεξικό της Πανδημίας COVID-19, της **Μαριάννας Κατσογιάννου**, γλωσσολόγου, καθηγήτριας του Πανεπιστημίου Κύπρου και της **Ζωής Στεφανίδου**, βιολόγου.

Ξεκίνησε ως ηλεκτρονικό λεξικό, εμπλουτίστηκε και εξελίχθηκε σε έντυπο λεξικό που περιέχει 651 όρους οι οποίοι εισχώρησαν στην καθημερινότητα των πολιτών της Ελλάδας και της Κύπρου μέσα στο πρώτο εξάμηνο του 2020. Οι όροι αυτοί δεν προέρχονται μόνο από τη βιολογία και την επιδημιολογία, αλλά και από τη διοίκηση, τις γλωσσικές, τις κοινωνικές και τις νομικές επιστήμες – όλους δηλαδή τους τομείς που πρέπει να συνεργαστούν για να σκιαγραφηθεί το τοπίο της παγκόσμιας κρίσης, αλλά και τις ανεπίσημες και χιουμοριστικές λέξεις που αναφέρονται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να εκφράσουν στάσεις και απόψεις για την επερχόμενη «νέα κανονικότητα» που προς το παρόν διατυπώνεται ως εικασία.

Το έργο αυτό απευθύνεται πριν απ' όλα σε όσους, χωρίς να έχουν εξειδικευμένες γνώσεις, χρησιμοποιούν καθημερινά την ορολογία της πανδημίας με διάφορες ιδιότητες: ως συντάκτες ειδήσεων και δελτίων τύπου, ως δημοσιογράφοι, ως μεταφραστές, ακόμη και ως κοινό που έχει ανάγκη να κατανοήσει, να κρίνει και να αξιολογήσει τις πληροφορίες που λαμβάνει.

Όπως αναφέρεται στην εισαγωγή «η πανδημία δημιούργησε ένα πλαίσιο επικοινωνίας στο οποίο η ανάγκη για γνώση του ειδικού λεξιλογίου από όσο γίνεται μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού εμφανίστηκε ιδιαίτερα αυξημένη» και η κατανόηση των επιστημονικών εννοιών ανάγεται πλέον σε ζήτημα ζωής και θανάτου.

Το λεξικό περιλαμβάνει τρίγλωσσο (ελληνο-γαλλο-αγγλικό) γλωσσάριο των όρων του λεξικού.

(Από το σχετικό Δελτίο Τύπου)

Ελληνογαλλικό γλωσσάριο της πανδημίας COVID-19 στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ

Στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ υπάρχει τώρα και ελληνογαλλικό γλωσσάριο της πανδημίας. Το ελληνογαλλικό γλωσσάριο των όρων του έντυπου λεξικού «COVID-19: το λεξικό» (βλέπε αποπάνω) αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα «[Λεξικά και γλωσσάρια](http://www.eleto.gr/download/Bodies/COVID-19_Greek-FrenchGlossary.pdf)», στον σύνδεσμο: http://www.eleto.gr/download/Bodies/COVID-19_Greek-FrenchGlossary.pdf.

Τη συλλογή και επιμέλεια των γαλλικών όρων πραγματοποίησε η κα **Ελπίδα Πασχαλίδου**.

OROGRAMMA No 165, November – December 2020,
ISSN 1106-1073

Bimonthly edition of

Hellenic Society for Terminology (ELETO)

Syngrou Ave. 63, GR-11745 ATHENS GREECE

Συνέδρια/Συμπόσια/Σεμινάρια σχετικά με την Ορολογία (Διαρκής Κατάλογος του «Ο»)

Ο κατάλογος Συνεδρίων/Συμποσίων/Σεμιναρίων που δημοσιεύεται παρακάτω περιλαμβάνει εκδηλώσεις που έχουν σχέση με Ορολογία και πρόκειται να διεξαχθούν στο άμεσο μέλλον, ή έχουν πρόσφατα διεξαχθεί, καθώς και άλλα ορολογικά νέα. Η πληροφόρηση του «Ο» για τις εκδηλώσεις αυτές προέρχεται κυρίως από τη συχνή ηλεκτρονική ενημέρωση της ΕΛΕΤΟ από το Infoterm (Διεθνές Κέντρο Πληροφοριών για την Ορολογία: <http://linux.infoterm.org/>), και από την EAFT (Ευρωπαϊκή Ένωση Ορολογίας: www.eaft-aet.net/), των οποίων η ΕΛΕΤΟ είναι μέλος.

1. Η απονομή των Διεθνών Βραβείων Ορολογίας (International Terminology Awards 2020) θα διεξαχθεί επιγραμματικά τον Νοέμβριο 2020 με την Γενική Συνέλευση της EAFT που θα είναι και αυτή επιγραμματική.
2. Διεθνές συμπόσιο ορολογίας και φρασεολογίας «PhraséoTerm», πανεπιστήμιο Università degli Studi di Verona, στην Βερόνα (Ιταλία), 16–17 Νοεμβρίου 2020 (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=3d859c8bb1&e=f7b56cb749>)
3. «2020-2022 Online Terminology Program». (<https://upf.us9.list-manage.com/track/click?u=0b3ff911702647360fcd65cb&id=7d60998e30&e=d07dbf8bf1>) του Ινστιτούτου IULA (Institut de Lingüística Aplicada): υπεύθυνη: η Teresa Cabré, διευθύντρια του προγράμματος Online Master in Terminology.
4. Σύνοδος Κορυφής της EAFT (EAFT Summit 2020), 25–26 Νοεμβρίου 2021, Δουβλίνο (Ιρλανδία), με θέμα «Terminology in Challenging Circumstances» (<https://termcat.us10.list-manage.com/track/click?u=7cd8149438b3eb88893ce2987&id=7b44f6bdf2&e=f7b56cb749>).
5. Συνέδριο TOTh 2020, Terminology & Ontology: Theories and applications, 26-27 November, Chambéry, France (<http://toth.co.ndillac.org/?ct=t%28EAFT%20Newsletter%2099%20February%29>)
6. Το XLI International VAKKI Symposium θα διεξαχθεί ηλεκτρονικά (μέσω Zoom) στις 11–12 Φεβρουαρίου 2021, με γενικό θέμα Workplace Communication (επικοινωνία στον χώρο εργασίας) (Ηλ-ταχ.: symposium@vakki.net)
7. Δίγλωσση (ιρλανδικά – αγγλικά) βάση όρων COVID-19 της ερευνητικής ομάδας Gaois (www.gaois.ie) του DCU (Dublin City University) (<https://www.gaois.ie/en/terminology/COVID-19/?Query=coronavirus&PerPage=20>).

K.B.

Η Κρητική Διάλεκτος

Εισαγωγή

Επειδή για πολλούς αιώνες οι γλωσσολόγοι μελετούσαν μόνο την φιλολογική μορφή των επίσημων γλωσσών, αυτήν που διαμόρφωναν τα κείμενα, θεωρώντας την ομιλούμενη από τον πολύ κόσμο "χυδαίο ιδίωμα", η σπουδή των τοπικών διαλέκτων ήταν παραμελημένη. Η ενασχόληση με τη σπουδή αυτή άρχισε στα τέλη του 18ου αιώνα με τον ρομαντισμό. Πράγματι η διαλεκτολογία γεννήθηκε στη Γαλλία μετά το κίνημα του Ζαν-Ζακ-Ρουσσώ (Jean-Jacques-Rousseau, 1712-1778) για επιστροφή στη φύση και στις παλιές συνήθειες. Τότε άρχισαν να δίνουν σημασία οι λόγιοι και στην προφορική γλωσσική έκφραση. Ακολούθησε η αντιρομαντική αντιμετώπιση των διαλέκτων, πάλι από τους Γάλλους γλωσσολόγους, και απ' αυτήν γεννήθηκε ο κλάδος της Γλωσσολογίας με πρακτική εφαρμογή του τους γλωσσικούς Ατλαντές.

Η μελέτη των νεοελληνικών διαλέκτων εμφανίζεται με τους ασχολούμενους με την Ελληνική γλώσσα από τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αιώνα. Πρώτος μελετητής των τοπικών ιδιωμάτων είναι ο θεμελιωτής της γλωσσικής επιστήμης στην Ελλάδα ο Γεώργιος Χατζηδάκης που ακολούθησε τη γερμανική σχολή της ιστορικο-συγκριτικής μεθόδου στη μελέτη των γλωσσικών φαινομένων. Κέντρα επιστημονικής έρευνας των νεοελληνικών διαλέκτων είναι δύο, το ένα στην Αθήνα το Κέντρο σύνταξης του Ιστορικού Λεξικού της Ακαδημίας Αθηνών με διαλεκτολογικό αρχείο των 8 εκατομμυρίων δελτίων περίπου και το άλλο στη Θεσσαλονίκη που ασχολείται με τη μελέτη των τοπικών ιδιωμάτων του Βορειοελλαδικού χώρου.

Κρητική διάλεκτος

Η κρητική διάλεκτος αποτελεί φυσική εξέλιξη της δωρικής διαλέκτου χωρίς ποτέ να υποστεί κεντρικές παρεμβάσεις, διορθώσεις και καθαρισμούς.

Κατά τον ύστερο μεσαίωνα εξελίχθηκε σε λόγια γλώσσα, και εκφράστηκε μέσα από την ποίηση του Κορνάρου, του Χορτάτη και άλλων, μέσα από το κρητικό θέατρο και τα λαϊκά τετράστιχα – μαντινάδες, των οποίων η θεματολογία μπορεί να είναι από σκωπτική έως φιλοσοφική.

Η κρητική διάλεκτος υπήρξε για περισσότερα από 200 χρόνια, από την γλωσσική και θρησκευτική μετάβαση της Κωνσταντινούπολης το 1453 έως την πτώση του Χάνδακα το 1669, η μοναδική ελληνική διάλεκτος που ομιλούνταν και διδάσκονταν επίσημα.

Σήμερα η κρητική διάλεκτος δεν κινδυνεύει με εξαφάνιση, όπως συχνά συμβαίνει σε μειονοτικές διαλέκτους που δεν διδάσκονται, καθώς κυρίως στο νότο, αποτελεί την μόνη προφορική γλώσσα και συνεχίζει και να εξελίσσεται.

Παρά την έντονη διαφοροποίηση που διαπιστώνεται ανάμεσα στις διαφορετικές περιοχές της Κρήτης, τα κύρια γνωρίσματα της διαλέκτου αυτής καθορίζονται από την κοινωνιογλωσσική κατάσταση και τη σχέση της με τη νέα Ελληνική. Ακολουθεί ένα δείγμα λέξεων της κρητικής διαλέκτου.

αργατινή	βράδου
βάζω σουχλιά	βάζω λόγια (σκάνδαλα κλπ)
βαθές	βαθύς
βαρά	βαριά
βενεθιά	βενετιά
βορθακός	βάτραχος
βορρές	βοριάς
βούγια	βόδια
βουΐ	βόδι
βουκόλος	βοσκός
βρίνω	βρίσκω
βρίχνω	βρίσκω
γουρσούζης, ουγουρούζης	βρώμιος
γούσιγομαι	βογγώ
γραινώ	βρέχω
ζάλα	βήματα
ζόρες (ο)	βιασύνη
θωρώ	βλέπω, θεωρώ
καταχανάς, βουρβουλιακάς	βρυκόλακας
κι αμέ	βέβαια
κλασοπαπαδιά	βρωμούσα (έντομο)
λαλώ	βαδίζω
λούμακας	βλαστός δέντρου
μαδάρα	βοσκοτόπος χωρίς δέντρα
μαδάρρα	βουνοπλαγιά
μιαρά	βλαβερά ζώα ή ζώοφια
ξεφουκαρώνω	βγάζω κάτι από τη θήκη του
παθιές	βήματα
παπούρα	βουνό
πορίζω	βγαίνω έξω
προβαίνω	βγαίνω
σουχλιάζω	βάζω λόγια
σωντηρώ	βλέπω
τζιλβές	βλέμμα ερωτικό
φιλιότσος	βαφτιστήρι
φιλιότσος	βαφτιστικός
φωθιάζω	βάζω λόγια
χάρακας	βράχος
χαράκι	βράχος
χαρτί	βιβλίο
χοχλακίζω	βράζω
χοχλιοβραδυές	βραδιάς με υγρασία

Δ.Π.

«Πολυλεκτικές εκφράσεις» το 15^ο τεύχος του ΚΕΕΟΝ

Λάβαμε, και ευχαριστούμε, το πολύ αξιόλογο 15^ο τεύχος του Δελτίου Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών του Κέντρου Ερευνών Επιστημονικής Ορολογίας και Νεολογισμών (ΚΕΕΟΝ) της Ακαδημίας Αθηνών «Πολυλεκτικές εκφράσεις». Το τεύχος αυτό αποτελείται από 398 σελίδες και περιλαμβάνει εξαιρετικά ενδιαφέρουσες μελέτες με δεδομένα από την Ελληνική και άλλες γλώσσες. Την επιστημονική επιμέλειά του πραγματοποίησαν η

Στέλλα Μαρκαντωνάτου και η Αναστασία Χριστοφίδου. Ακολουθούν τα περιεχόμενά του τεύχους.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

STELLA MARKANTONATOU, ANASTASIA CHRISTOFIDOU & VASSILIKI AFENTOULIDOU - INTRODUCTION: Linguistic research on Modern Greek multiword expressions (1980-today)

ANNA ANASTASSIADIS-SYMEONIDIS, AGGELIKI FOTOPOULOU & TITA KYRIACOPOULOU – Multiword expressions in Modern Greek: synthetic review on their nature

MARIANNA APIDIANAKI, PROKOPIS PROKOPIDIS & HARIS PAPAGEORGIOU - Combining cross-lingual and syntactic evidence for Greek multiword expression identification

CHARITON CHARITONIDIS - Evaluative heads in English and Modern Greek compounding

ANASTASIA CHRISTOFIDOU, VASSILIKI AFENTOULIDOU, ATHANASIOS KARASIMOS & REBECCA VASSILIADOU - Compoundhood: defining, extracting and monitoring multiword A+N compounds in a database of Greek neologisms

VOULA GIOULI - The semantics of MWEs: representation in a computational lexical resource

STELLA MARKANTONATOU, GEORGE ZAKIS, PANAGIOTIS MINOS, ERASMIA KOLETTI, ELPINIKI MARGARITI & EMILIA STRIPELI - IDION (ΙΔΙΟΝ): a lexicographic environment for the documentation of Greek idioms

JELENA MITROVIĆ, STELLA MARKANTONATOU & CVETANA KRSTEV - A cross-linguistic study on Greek and Serbian fixed similes and enrichment of lexical resources via crowdsourcing

RANIA PAPADOPOULOU & GEORGE J. XYDOPOULOS - The influence of English on Modern Greek: evaluating some newly imported multiword expressions

EMILIA STRIPELI, PROKOPIS PROKOPIDIS & HARIS PAPAGEORGIOU - Semi-automatic extraction of light verb constructions from Greek corpora

PARASKEVI THOMOU - Towards a constructional account of multiword units in Modern Greek: a corpusbased study

MADELEINE VOGA & ANNA ANASTASSIADIS-SYMEONIDIS - The role of conceptual metaphors in the comprehension of Greek idioms: a self-paced reading study

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΦΟΥΦΗ & ΤΙΤΑ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ - Κατασκευή γλωσσικών πόρων για την αυτόματη αναγνώριση πολυλεκτικών σύνθετων μονάδων της Νέας Ελληνικής

K.B.

Στη ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΓΕΣΥ¹ έλα κι εσύ

1. Εγκρίθηκαν από το ΓΕΣΥ τρία γλωσσάρια όρων ασφάλειας

Πρόσφατα έχουν εγκριθεί από το ΓΕΣΥ τρία γλωσσάρια όρων ασφάλειας στους τομείς των τηλεπικοινωνιών και τεχνολογίας πληροφοριών. Συγκεκριμένα:

1. Το «Αγγλοελληνικό Γλωσσάριο Όρων Ασφάλειας του ETSI» το οποίο εκπόνησαν η MOTO² και η TE48/OE1³ και το οποίο περιέχει 238 λήμματα εννοιών που ορίζονται στην Τεχνική Έκθεση ETSI TCR-TR 028: *Glossary of Security Terminology*.
2. Το «Αγγλοελληνικό Γλωσσάριο Όρων Ασφάλειας των ISO/IEC» το οποίο εκπόνησαν η MOTO και η TE48/OE1 και το οποίο περιέχει 188 λήμματα εννοιών που ορίζονται στο Διεθνές Πρότυπο ISO/IEC 2382:2015 *Information Technology – Vocabulary*

¹ ΓΕΣΥ: Γενικό Επιστημονικό Συμβούλιο της ΕΛΕΤΟ

² MOTO: Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας, Ομάδα Εργασίας της Τεχνικής Επιτροπής «Τηλεπικοινωνίες» (TE-T), συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ. Λειτουργήσε από το 1989 ως το 2012 με την ευθύνη και υποστήριξη του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ), στο πλαίσιο επίσημης συνεργασίας με τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ). Σήμερα, εξακολουθεί να λειτουργεί ως συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ.

³ ΕΛΟΤ/TE48/OE1: Ομάδα Εργασίας 1 «Ορολογία Πληροφορικής» της Τεχνικής Επιτροπής ΕΛΟΤ/TE48 «Ηλεκτρονική Επεξεργασία Πληροφοριών», του ΕΛΟΤ. Σήμερα λειτουργεί ως συλλογικό μέλος της ΕΛΕΤΟ.

3. Το «Αγγλοελληνικό Γλωσσάριο Όρων Κυβερνοασφάλειας» του ΕΔΟ, το οποίο ανασκόπησαν η MOTO και η TE48/OE1 και το οποίο περιέχει 268 λήμματα εννοιών κυβερνοασφάλειας που ορίζονται σε αντίστοιχα λήμματα της πολυγλωσσικής βάσης ορολογίας IATE της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα δύο πρώτα έχουν αναρτηθεί στον ιστότοπο της ΕΛΕΤΟ: [εδώ](#) και [εδώ](#). Το τρίτο υπάγεται στους ορολογικούς πόρους του ΕΔΟ και θα αναρτηθεί στον [ιστότοπο του ΕΔΟ](#), μετά την έγκρισή του και από την [Επιστημονική Επιτροπή του ΕΔΟ](#).

2. Όταν το δις δεν σημαίνει ‘δυο φορές’...

Ύστερα από σχετική ηλ-αλληλογραφία με τη Μαρίνα Παναζίδου, καθηγήτρια ΕΜΠ, μέλος της ΕΛΕΤΟ, εξετάστηκε στο ΓΕΣΥ η αναντιστοιχία των εννοιών που κατασημαίνονται από τα ονόματα **δισεκατομμύριο**, **τρισεκατομμύριο** κτλ. με τις έννοιες που συνάγονται από την ίδια τη μορφολογία τους.

Πράγματι, οι έννοιες ‘**δισεκατομμύριο**’, ‘**τρισεκατομμύριο**’ κτλ. δεν αντιστοιχούν στις έννοιες που προκύπτουν από τη μορφολογική/ετυμολογική ανάλυση των αντίστοιχων ονομάτων **δισεκατομμύριο**, **τρισεκατομμύριο** κτλ., δηλαδή: ‘**δυο φορές εκατομμύριο**’, ‘**τρεις φορές εκατομμύριο**’. Κάποιοι γλωσσολόγοι μπορεί να πουν: Και γιατί να προκύπτουν; αφού έχουμε «αυθαιρεσία του σημείου»! Αποφασίζουμε: **δισεκατομμύριο** να σημαίνει ‘**χίλια εκατομμύρια**’ και... πάει τέλειωσε! Φυσικά, υπάρχει η «αυθαιρεσία του σημείου», αλλά υπάρχουν και οι αρχές της Ορολογίας. Εδώ πρόκειται για μια «αβαρία» στην «**αρχή της γλωσσικής ορθότητας**», σύμφωνα με την οποία «προτιμώνται σχηματισμοί όρων που συμμορφώνονται με τα μορφολογικά, μορφοσυντακτικά και φωνολογικά πρότυπα της αντίστοιχης γλώσσας» (βλέπε [Ορόγραμμα αρ.102](#)).

Ενδεχομένως να υπάρχουν ιστορικά στοιχεία για αυτήν την ονοματοδοσία, τα οποία όμως δεν μπόρεσε να βρει και δεν έχει υπόψη του το ΓΕΣΥ (Αν κάποιος αναγνώστης του «Ο» γνωρίζει ας τα θέσει υπόψη της ΕΛΕΤΟ). Από την εξέταση του θέματος, το ΓΕΣΥ υιοθέτησε την άποψη ότι η «αυθαιρεσία» αυτή έγινε προκειμένου να «γεφυρωθεί» η ονοματολογία των αριθμών της αρχαίας ελληνικής, που μετά το **1.000 (χίλια)** συνεχιζόταν με βάση το **10.000 (μύρια)** και τα πολλαπλάσιά του, με το σημερινό σύστημα που συνεχίζεται με βάση το **1.000** και τα πολλαπλάσιά του. Έτσι, μετά το **χίλια**, αντί για **μύρια (δεκαχίλιαρα)** που είχαν οι αρχαίοι έχουμε **εκατομμύρια (εκατοδεκαχίλιαρα) = χιλιο-χίλια**, που με κάθε **χιλιοπλασιασμό** τους γίνονται **χιλιο-εκατομμύριο**, **χιλιο-χιλιοεκατομμύριο** κτλ. που όμως, για λόγους οικονομίας, αποφασίστηκε (*αυθαιρέτα*) και λέγονται: **δισ-εκατομμύριο**, **τρισεκατομμύριο** κτλ., όπου τα (**άπαξ**), **δισ-** **τρισε-** κτλ. μπορούν να θεωρηθούν ότι εκφράζουν **πόσες φορές** υπάρχει ο παράγοντας **-χίλιο-** μπροστά από το **χίλια**:

χίλια = 1.000

χιλιο-χίλια = 1 (άπαξ) εκατομμύριο = 1.000.000

χιλιο-χιλιοχίλια = (1 χιλιοεκατομμύριο) = 1 δισεκατομμύριο = 1.000.000.000

χιλιο-χιλιοχιλιοχίλια = (1 χιλιοχιλιοεκατομμύριο)

= 1 τρισεκατομμύριο

= 1.000.000.000.000

...

Γενικά: **10³·10^{3k}**

Όπου, για:

k=0 => χίλια

k=1 => ένα (άπαξ) εκατομμύριο

k=2 => ένα δισεκατομμύριο

k=3 => ένα τρισεκατομμύριο

...

3. **medicane** ⇔ **μεσογειακός κυκλώνας**

Μετά την εξέταση του ζητήματος που έθεσε το μέλος του ΓΕΣΥ Ν. Καρράς για το ενδεχόμενο της ισοδύναμησης του αγγλικού συμμείγματος **medicane** (< **medi**(terranean) (**hurri**)**cane**) με ανάλογο ελληνικό σύμμιγμα, αποφασίστηκε να μην γίνει μονολέκτηση με σύμμιξη στον ελληνικό όρο, αλλά να υιοθετηθεί το δίλεκτο:

medicane ⇔ **μεσογειακός κυκλώνας**

4. **intonation** ⇔ **επιτονισμός** στην οργανοποιία

Ύστερα από σχετικό γραπτό αίτημα του Παναγιώτη Καγιάφα, το ΓΕΣΥ εξέτασε την έννοια ‘**intonation**’ στο θεματικό πεδίο (οργανοποιία), υποπεδίο της (μουσικής), που είναι το ελαφρό ανέβασμα της συχνότητας της νότας μιας χορδής, από την κανονική θεωρητική τιμή που αντιστοιχεί στην τάση της, όταν η

χορδή πατιέται πάνω στα τάστα για να μειωθεί το μήκος της, φαινόμενο που διορθώνεται (αντισταθμίζεται) με μικρή αύξηση του μήκους της με μετακίνηση του καβαλάρη (στο πίσω μέρος της κιθάρας όπου δένονται οι χορδές) λίγο μακρύτερα από την θεωρητική του θέση. Η διόρθωση αυτή λέγεται **intonation compensation**. Κατά τη συζήτηση, επισημάνθηκε ότι, στην αγγλική, έχει γίνει επιτυχής διαθεματικός δανεισμός του όρου **intonation** από την **φωνητική** στην **οργανοποιία** και ότι εξίσου επιτυχής είναι και ο ανάλογος διαθεματικός δανεισμός και στην ελληνική του όρου **επιτονισμός**. Με εφαρμογή του Αναλογικού Κανόνα, λοιπόν, υιοθετήθηκαν οι ισοδυναμίες όρων:

intonation ⇔ **επιτονισμός**

intonation compensation ⇔ **αντιστάθμιση επιτονισμού**

5. **break angle** ⇔ **γωνία κάμψης**

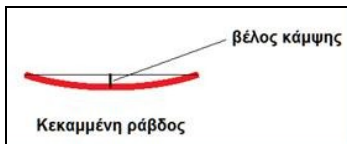
Ύστερα από προφορικό αίτημα του Παναγιώτη Καγιάφα, το ΓΕΣΥ εξέτασε την έννοια **'break angle'** στην ορολογία της κιθάρας. Πρόκειται για την γωνία που σχηματίζει η τεντωμένη χορδή πάνω στα στηρίγματα (στους καβαλάρηδες) στα δύο άκρα της (εικόνα).

Απόφαση του ΓΕΣΥ: **break angle** ⇔ **γωνία κάμψης**

6. **relief**: το **βέλος κάμψης** του μπράτσου της κιθάρας

Μετά το ερώτημα του Π. Καγιάφα για τον όρο **relief** ο οποίος κατασημαίνει το **βέλος κάμψης** του **μπράτσου** της κιθάρας, που ρυθμίζεται από τη (συνήθως) μεταλλική **βέργα** του μπράτσου,

το ΓΕΣΥ υιοθέτησε τις ισοδυναμίες:

truss rod ⇔ **βέργα**

relief ⇔ **βέλος κάμψης**

positive relief, bow ⇔ **θετικό βέλος κάμψης**

negative relief, back bow ⇔ **αρνητικό βέλος κάμψης**

7. Τι είναι η **social bubble**;

Είναι μικρό σύνολο ανθρώπων με τους οποίους επιτρέπεται να έρχεται κανένας σε φυσική επαφή όταν επιβάλλεται φυσική αποστασιοποίηση λόγω των περιοριστικών μέτρων κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Το ΓΕΣΥ υιοθέτησε τους όρους:

social bubble ⇔ **κοινωνικό κουκούλι, κοινωνική φούσκα**

8. Όροι από την **ποίηση σε ελεύθερο στίχο**

Κατά τη συζήτηση του αιτήματος της Αφροδίτης Γιοβάνη για τον όρο **verbal patterning** στην ποίηση, το ΓΕΣΥ εξέτασε μια ομάδα εννοιών οι ορισμοί των οποίων είναι:

authority: A poem's commanding presence or its ability to accurately relay itself to the reader. Poetic authority is derived from the seamless marriage of the structural and chaotic aspects in a poem.

form: In our discussion here, form means the Apollonian aspects of poetry, or those aspects that show control. form includes both the visual and sound elements in a poem.

free verse: The form of most contemporary poetry. Free verse makes a structure that is unique to a particular poem, thus making it "free" from the traditional verse forms and "versed" in

that there is still an attention to formal detail.

pattern: The artistic arrangement and use of the material (aural and visual) aspects of words into particular repetitive and/or serial forms as a means to structure a poem.

structure: The resultant sum of all sound and visual form in a poem (note: the sum of the whole should be greater than the parts).

variation: The artistic breaking of a pattern within a poem to create degrees of emphasis.

και υιοθέτησε τις ακόλουθες ισοδυναμίες:

authority ⇔ **κύρος**

form ⇔ **μορφή, φόρμα**

verse, line ⇔ **στίχος**

free verse ⇔ **ελεύθερος στίχος**

stanza ⇔ **στροφή**

structure ⇔ **δομή**

variation ⇔ **παραλλαγή**

pattern {n.} ⇔ **μοτίβο**

pattern {v.} ⇔ **χρησιμοποίηση μοτίβα, σχηματίζω μοτίβα, μοτιβοποιώ**

patterning {n.} ⇔ **χρησιμοποίηση μοτίβων, σχηματισμός μοτίβων, μοτιβοποίηση**

aural pattern ⇔ **ακουστικό μοτίβο**

visual pattern ⇔ **οπτικό μοτίβο**

verbal pattern ⇔ **λεκτικό μοτίβο**

verbal patterning ⇔ **χρησιμοποίηση λεκτικών μοτίβων, σχηματισμός λεκτικών μοτίβων, λεκτική μοτιβοποίηση**

aural patterning ⇔ **χρησιμοποίηση ακουστικών μοτίβων, σχηματισμός ακουστικών μοτίβων, ακουστική μοτιβοποίηση**

visual patterning ⇔ **χρησιμοποίηση οπτικών μοτίβων, σχηματισμός οπτικών μοτίβων, οπτική μοτιβοποίηση**

grammatical pattern ⇔ **γραμματικό μοτίβο**

syntactical pattern ⇔ **συντακτικό μοτίβο**

linear pattern ⇔ **στιχικό μοτίβο**

stanzaic pattern ⇔ **στροφικό μοτίβο**

9. Όροι από το Ελληνικό Δίκτυο Ορολογίας (ΕΔΟ) που εγκρίθηκαν από το ΓΕΣΥ

Μετά την εξέταση της συζήτησης του Δελτίου 2020-011 της βιοκριμάδας **Τεχνολογία**, το ΓΕΣΥ υιοθέτησε την ισοδυναμία

residual supply index ⇔ **δείκτης εναπομένουσας προσφοράς, RSI**

K.B.

«ΟΡΟΓΡΑΜΜΑ»

Το «Ορόγραμμα» είναι διμηνιαία έκδοση της Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ) για την αλληλοενημέρωση των μελών της και ευρύτερου κύκλου αποδεκτών για θέματα της Ελληνικής Γλώσσας και Ορολογίας.

Ιδιοκτήτης: Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας (ΕΛΕΤΟ)

Εκδότης: Κ. Ε. Βαλεοντής, Πρόεδρος της ΕΛΕΤΟ

Συντάκτες κειμένων φύλλου: Κώστας Βαλεοντής, Δημήτρης Παναγιωτάκος

Εκδοτική Ομάδα: Κώστας Βαλεοντής, Θεόφιλος Βαμβάκος, Γιώργος Τσιάμας, Μιχάλης Καραμιχάλης, Τάνια Βαλεοντή

Τηλέφωνα: 6974321009, 210-8662069

Ηλ-Ταχυδρομείο: valeonti@otenet.gr

Ιστότοπος: <http://www.eleto.gr/gr/orogramma.htm>

Γίνονται δεκτές συνεργασίες. Απαραίτητες προϋποθέσεις τα κείμενα να είναι σε επεξεργάσιμη ηλεκτρονική μορφή, σύντομα και έτοιμα για δημοσίευση δίχως να απαιτείται περαιτέρω επεξεργασία.

Τα δημοσιεύματα που προσυπογράφονται με αρχικά απηχούν τις προσωπικές απόψεις του/της συντάκτη/συντάκτριάς τους, το πλήρες όνομα του/της οποίου/οποίας περιλαμβάνεται στους συντάκτες του εκάστοτε φύλλου.

Τα θέματα των άρθρων της «ΓΩΝΙΑΣ ΤΟΥ ΓΕΣΥ» έχουν συζητηθεί στο ΓΕΣΥ και η δημοσίευση γίνεται ύστερα από απόφασή του.

Επιτρέπεται η αναδημοσίευση ή η αναπαραγωγή κειμένων του «Ο» με την υποχρέωση αφενός να αναφέρεται η πηγή των κειμένων και αφετέρου, προκειμένου περί ολόκληρων άρθρων, να εξακολουθήσουν αυτά να διατίθενται δωρεάν σε κάθε ενδιαφερόμενο χωρίς καμία δέσμευση· σε αντίθετη περίπτωση χρειάζεται άδεια της ΕΛΕΤΟ.